

На основу члана 2.9 став (1) тачка 1. и 2. Изборног закона Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22 и 51/22), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је, на 48. сједници одржаној 23.09.2022. године, донијела

ИНСТРУКЦИЈУ **о примјени члана 2.9 став (1) тачка 1. Изборног закона БиХ**

Члан 1. **(Предмет)**

Овом Инструкцијом уређује се поступак координирања и надгледања Општих избора 2022. године у Босни и Херцеговини, који се одржавају 02.10.2022. године, од стране супервизора, акредитованих и овлашћених испред Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: супервизор).

Члан 2. **(Вријеме и мјесто посматрања)**

Супервизор из члана 1. ове Инструкције, за надгледање рада изборне комисије основне изборне комисије (у даљњем тексту: изборна комисија) код провођења Општих избора 2022. године, у Босни и Херцеговини, дана 02.10.2022. године, дужан је надгледати рад изборне комисије од 01.10. до 03.10.2022. године, а имају право и могућност да надгледају рад сваког бирачког одбора на бирачким мјестима у основној изборној јединици.

Члан 3. **(Обавезе, права и поступање супервизора за надгледање рада изборне комисије)**

Током надгледања рада изборних комисија, супервизор:

- a) врши надгледање рада изборне комисије и бирачких одбора.
- b) ће бити присутан код провођења изборних активности од стране изборне комисије од 01. до 03.10.2022. године
- c) упозорава изборну комисију и упућује је на обавезу отклањања неправилности,
- d) уколико изборна комисија не отклони неправилност или не поступи у складу са прописима, обавјештава Централну изборну комисију БиХ,
- e) пружа савјетодавну подршку изборној комисији у пословима уноса и обједињавања изборних резултата,
- f) упозорава изборну комисију о свим процесним радњама које треба извршити уколико овај не изврши прописану радњу и
- g) подноси писани извјештај Централној изборној комисији БиХ најкасније 2 (два) дана након одржаних избора.

Члан 4.

Изборне комисије су обавезне да супервизора из става (1) ове Инструкције, обавјесте о свим својим активностима, као и да му омогуће увид у све њихове активности.

Члан 5.

(Изглед и садржај акредитације)

(1) Акредитација је правоугаоног облика и садржи сљедеће податке:

а) у горњем дијелу:

1) знак Централне изборне комисије БиХ;

б) испод:

1) ознака СУПЕРВИЗОР,

2) број акредитације

3) датум издавања акредитације и број рјешења

4) потпис овлашћеног лица које је издало акредитацију;

д) поред потписа, у десном углу:

1) печат Централне изборне комисије БиХ.

(2) Акредитација је бијеле боје.

(3) Подаци на акредитацији штампају се на језицима и писмима који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини.

(4) На полеђини акредитације исписан је текст: "Супервизор у току надгледања изборног процеса неће ометати изборне активности и поштоваће тајност гласања. За вријеме надгледања изборних активности супервизор ће носити службену акредитацију.

Члан 6.

(Прилози)

Саставни дио ове Инструкције је Кодекс понашања посматрача и изглед акредитације.

Члан 7.

(Ступање на снагу и објављивање)

Ова Инструкција ступа на снагу даном доношења, а објавиће се на интернет-страници Централне изборне комисије БиХ.

Број: 05-1-07-5-1805-1/22

Сарајево, 23.09.2022. године

КОДЕКС ПОНАШАЊА ЗА ПОСМАТРАЧЕ

Стално бити строго политички непристрасан Посматрачи морају стално бити строго политички непристрасни, укључујући и слободно вријеме. Они не смију изразити или показати предрасуде или предност у вези са политичким странкама, кандидатима или у вези са спорним питањима у изборном процесу. Посматрачи такођер не смију проводити било какву активност која би се разумно могла схватити као преферирање или давање политичке добити за било којег политичког субјекта, као што је ношење или показивање било каквих политичких симбола, боја, застава или прихваћање вриједности од политичких натјецатеља.

Не смију опструирати изборне процесе Посматрачи не смију опструирати било који елемент изборног процеса, укључујући процесе прије избора, гласање, бројање и приказивање резултата и процесе послје дана избора. Посматрачи могу на лицу мјеста изборним званичницима скренути пажњу на неправилности, пријевару или значајне проблеме, осим ако је то забрањено законом и то морају урадити на не опструктиван начин. Посматрачи могу постављати питања изборним званичницима све док посматрачи не опструирају изборни процес.

Приказати прикладну идентификацију Посматрачи морају јасно приказати идентификацију обезбијеђену од стране Централне изборне комисије БиХ за посматрање избора, као и лични идентификациони документ на захтјев изборних органа.

Задржати тачност запажања и професионализам у доношењу закључака Посматрачи морају осигурати да су сва њихова запажања тачна. Запажању морају бити разумљива, биљежећи позитивне као и негативне факторе, правећи разлику између значајних и незначајних фактора и идентифицирајући моделе који би могли имати веома битан утицај на интегритет изборног процеса. Одлуке посматрача морају бити засноване на највишим начелима тачности информација и непристрасности анализе, правећи разлику између субјективних фактора и објективних доказа. Посматрачи све своје закључке морају засновати на чињеничним и доказивим доказима и не смију прерано доносити закључке. Посматрачи такођер морају имати евиденцију о мјесу гдје су посматрали изборе, запажањима и другим релевантним информацијама како налаже Централна изборна комисија БиХ и такве документе морају предати.

Суздржати се од давања коментара у јавност или медијима Посматрачи се морају суздржати од давања било каквих личних коментара о њиховим запажањима новинарима или члановима јавности, осим ако је то другачије специфично наложено од стране Централне изборне комисије БиХ. Посматрачи би требали медије или остале заинтересоване особе упутити на оне особе који су одређени од стране Централне изборне комисије БиХ за давање информације.

Задржати прикладно понашање Посматрачи морају задржати прикладно понашање и поштовати друге, укључујући изражавање, користити добро процјену у личним контактима и имати професионално понашање на највишој разини, чак и у слободно вријеме.

Свака особа која учествује у посматрању избора мора прочитати и разумјети овај Кодекс понашања.

<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDNJE IZBORNO POVIJERENSTVO</p> <p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA</p> <p>SUPERVIZOR</p> <p>BROJ _____ AKREDITACIJE _____ Pravo nadgledanja prema rješenju SIP br. _____ Nadnevak: _____ Ovjerava: _____ MP</p>	<p>Supervisor tijekom nadgledanja izbornog procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Za vrijeme nadgledanja izbornih aktivnosti, supervisor će nositi službenu akreditaciju.</p>
<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDNJE IZBORNO POVIJERENSTVO</p> <p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA</p> <p>СУПЕРВИЗОР</p> <p>BROJ _____ AKREDITACIJE _____ Pravo nadgledanja prema rješenju CIK br. _____ Datum: _____ Ovjerava: _____ MP</p>	<p>Supervisor, u toku nadgledanja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštovaće tajnost glasanja. Za vrijeme nadgledanja izbornih aktivnosti, supervisor ће носити службену акредитацију.</p>
<p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDNJE IZBORNO POVIJERENSTVO</p> <p>BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA</p> <p>SUPERVIZOR</p> <p>BROJ _____ AKREDITACIJE _____ Pravo nadgledanja prema rješenju CIK br. _____ Datum: _____ Ovjerava: _____ MP</p>	<p>Supervisor, u toku nadgledanja izbornog procesa, neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Za vrijeme nadgledanja izbornih aktivnosti, supervisor će nositi službenu akreditaciju.</p>